

Cistus monspeliensis

Nomenclatuur/Etymologie

Foto's: Peter Hellings

De geslachtsnaam *Cistus* is afgeleid van het Oudgriekse *kistos*, de historische naam voor deze struiken. De soort aanduiding *monspeliensis* is een geografisch epitheton en betekent 'van Montpellier', verwijzend naar de stad Montpellier in Zuid-Frankrijk, een gebied waar deze plant veel voorkomt en waar veel botanisch onderzoek is gedaan. De plant staat in het Nederlands bekend als Montpellier-rotsroos. De plant wordt ook gewaardeerd vanwege de hars die het produceert, een vorm van Labdanum, wat het de bijnaam *Ladano Cist* geeft.

Taxonomie

- Rijk: *Plantae* (Planten)
- Orde: *Malvales*
- Familie: *Cistaceae* (Zonneroosjesfamilie)
- Geslacht: *Cistus*
- Soort: *C. monspeliensis*

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com
Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com
Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl
Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Synoniemen

Cistus monspeliensis kent verschillende synoniemen, die voornamelijk historisch of regionaal in gebruik zijn geweest:

- *Cistus affinis*
- *Cistus collinus*
- *Cistus olbiensis*
- *Cistus oleifolius*
- *Cistus valentinus*
- *Stephanocarpus monspeliensis*
- *Cistus X feredjensis* (een naam die soms ten onrechte wordt gebruikt voor de soort, terwijl het een hybride is).

Variëteiten en Cultivars

Cistus monspeliensis is in de teelt voornamelijk geliefd in zijn pure, botanische vorm vanwege de sterke geur en robuuste aard. Het is een belangrijke ouderplant, maar er zijn weinig cultivars van de soort zelf. De meest bekende hybride die de eigenschappen van *C. monspeliensis* combineert met betere winterhardheid is:

- *Cistus X forentinus* (een hybride van *C. monspeliensis* X *C. salviifolius*): Deze hybride is populair en staat bekend om zijn compacte, dichtgroeïende vorm, met witte bloemen die een gele vlek in het centrum hebben. De plant is vaak iets winterharder en heeft een lange bloeiperiode.
- *Cistus X ledon* (een hybride van *C. monspeliensis* X *C. laurifolius*): Een grotere, bossige hybride die een verbeterde winterhardheid combineert met de aromatische bladeren van de Montpellier-rotsroos.

Familie

De Montpellier-rotsroos behoort tot de familie *Cistaceae*, de Zonneroosjesfamilie. Leden van deze familie zijn typisch houtachtige planten die zich hebben aangepast aan droge, zonnige en vaak rotsachtige omstandigheden in het Middellandse Zeegebied. Ze worden gekenmerkt door hun opvallende, maar kortlevende bloemen.

Hoogte

Dit is een lage tot middelhoge, bossige struik. *Cistus monspeliensis* wordt doorgaans 30 tot 100 centimeter hoog en kan in ideale omstandigheden een hoogte van 1,5 meter bereiken. De groeiwijze is dicht en vertakt, met een vergelijkbare breedte als de hoogte.

Bloemkleur

De bloemen zijn zuiver wit, met vijf crêpe-achtige kroonbladen en een opvallend geel centrum, gevormd door de vele meeldraden. De bloemen verschijnen in trossen aan de uiteinden van de takken. De individuele bloemen bloeien slechts één dag, maar door de constante aanmaak van nieuwe knoppen is de totale bloeiperiode relatief lang.

Bladkleur

De bladeren zijn smal en langwerpig, donkergroen tot grijsgroen van kleur. Ze zijn zacht behaard en vaak kleverig door de aromatische hars (labdanum) die ze afscheiden, vooral op warme dagen. De plant is groenblijvend (*evergreen*).

Bloeiperiode

De bloeiperiode valt in de lente en vroege zomer. In Centraal- en West-Europa bloeit *Cistus monspeliensis* doorgaans van april tot en met juni.

Standplaats

Cistus monspeliensis gedijt optimaal op een zeer zonnige en beschutte plek. De plant is uitermate droogtetolerant en vereist een extreem goed gedraineerde bodem. Steenachtige, rotsachtige of zandige grond die arm tot matig voedselrijk is, is ideaal. De plant verdraagt kalkrijke bodems goed, maar is erg gevoelig voor natte voeten, vooral in de winter, wat fataal kan zijn.

Herkomst

De soort is inheems in het westelijke Middellandse Zeegebied, waaronder Zuid-Frankrijk, Spanje, Italië, en delen van Noord-Afrika. De plant is kenmerkend voor de mediterrane *garrigue* en *maquis* vegetatie, waar hij groeit in droge, open struikgewassen.

Soort gewas

Het is een groenblijvende, meerjarige struik (*heester*). De dichte, bossige groei en de neiging om uit te spreiden, maken het een goede bodembedekker voor droge hellingen en rotsachtige gebieden.

Vermeerderingswijze

De Montpellier-rotsroos kan worden vermeerderd door zaad, hoewel de kieming onregelmatig kan zijn. De meest betrouwbare methode is door halfhoutachtige stekken te nemen, bij voorkeur in de late zomer of vroege herfst, en deze in een goed doorlatend, zanderig mengsel te laten wortelen.

Klimaatzone

Cistus monspeliensis is matig winterhard (USDA-zones 8 t/m 10). De belangrijkste vereiste voor winteroverleving is een uitstekende drainage om de wortels te beschermen tegen natte kou.

Voorzitter: voorzitter.nrv@gmail.com

Website: nrvwebsite.nl

Secretariaat: secretariaat.nrv@gmail.com

Facebook: <https://www.facebook.com/groups/505404964892414>

Webmaster: webmasternrv@gmail.com

Insecten

De bloemen zijn rijk aan nectar en stuifmeel en trekken veel bestuivers aan, waaronder bijen en hommels. De plant is een waardevolle drachtplant in tuinen die gericht zijn op het bevorderen van de biodiversiteit.

Bronvermelding

<https://www.ferwer.nl/lexicon/substantie/cistus-montpellier-cistus-monspeliensis>

<https://weberseeds.nl/eshop/nl/Zaden/Zaden-A-Z/Cistus-monspeliensis-Rotsroos::39.html>

<https://nl-nl.bakker.com/products/witte-rotsroos>

<https://www.tuinadvies.nl/plantengids/8491/cistus-monspeliensis>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/Etymologie	<i>Cistus</i> : Oudgriekse naam voor de struik. <i>monspeliensis</i> : Latijn voor 'van Montpellier' (geografische herkomst).
Taxonomie	Rijk: <i>Plantae</i> , Orde: <i>Malvales</i> , Familie: <i>Cistaceae</i> , Geslacht: <i>Cistus</i> , Soort: <i>C. monspeliensis</i> .
Synoniemen	<i>Cistus affinis</i> , <i>Cistus collinus</i> , <i>Cistus olbiensis</i> , e.a.
Variëteiten en Cultivars	Geen cultivars van de pure soort; Belangrijke hybriden: <i>C. X florentinus</i> (compact, gele vlek), <i>C. X ledon</i> (groter, robuust).
Familie	<i>Cistaceae</i> (Zonneroosjesfamilie)
Hoogte	30 tot 100 centimeter (tot 150 cm)
Bloemkleur	Wit met een opvallend geel centrum van meeldraden.
Bladkleur	Donkergroen tot grijsgroen, smal, kleverig en aromatisch. Groenblijvend.
Bloeiperiode	April tot juni
Standplaats	Volle zon, beschut, uitstekend gedraineerde, rotsachtige, droge grond.
Herkomst	Westelijk Middellandse Zeegebied (Zuid-Europa en Noord-Afrika).
Soort gewas	Groenblijvende, meerjarige heester (struik) of halfheester.
Vermeerderingswijze	Zaaien of halfhoutachtige stekken.
Klimaatzone	USDA-zone 8, USDA-zone 9, USDA-zone 10.
Insecten	Trekt bijen en hommels aan (nectar- en stuifmeelrijk).